

ABONAMENTU

In oraș | In districte.

Pentru un an	24	30 lei.
Pentru 1/2 an	12	15 —
Pentru trei luni	7	8 —

Orice Abonament neînsoțit de valoare se refuză.

Abonamentele se fac numai pe la 1 și 15 a le fie-cărei luni.

Epistolele nefrascate se refuză și articolele nepublicate se ard.

Pentru rubrica inserțiunilor și reclame Redacțiunea nu este responsabilă.

Pentru abonamente, reclame și anunțuri, a se adresa la Typographia Națională, strada Academiei No. 24.

ANUNCIURI

Linia mică pe pagina a IV.	15 bani
Reclama pe pagina III.	1 lei
• • • • •	2 lei.
• • • • •	3 lei.

Pentru Franța: se primesc anunțuri și reclame la D-nu Engene Orain rue Drouot 9. Paris.

Pentru Austria și Germania, la D-nu Philipp Löb, Wien Reichsrathsplatz Nr 2

Pentru Londra la D-nul Eugène Micoș 81 A, Fleet Street, E. C.

TELEGRAPHUL

APPARE IN TOATE SERILE DE LUCRU

AVIS

Telegraphul intră în al cincilea an. Pentru aceste n'avem de cât să nulfumim lectorilor noștri cari ne-au dat un concurs neașteptat.

Tinând cont de acest concurs, vom căuta și noi ca azal următor să facem toate îmbunătățirile posibile în redacțiune. Am și început deja cu acest număr, precum lectorii pot vedea, printr-o materie mai variată.

Mulțumind încă o dată, d-ru, lectorilor noștri, le facem și noi o singură urare pentru anul următor: să aibă mai mulți bani în casă și mai puține impozite și taxe pe spinare!

DEPEȘI TELEGRAFICE.

(Serviciul privat al Românului).

Paris, 10 Ianuarie. — Broglie a declarat că n'ar putea forma cabinetul pînă ce Adunarea nu se va pronunța asupra legilor constituționale.

Londra, 10 Ianuarie. — Diarul Observer dice că Don Alfons, înainte de a pleca, se va bgodi cu Principesa Maria Mercédés, fiica ducelui Montpensier.

ANNULU 1874.

Anul 1874 a fost foarte productiv de fapte și de legi desastrose pentru țară; s'ar putea dice că despotismul, în tota lumea, ajuns la ultima ratio a sea, a întrebuintat ultimele seale mișloce spre a și consolida o putere putredă ce se dărâmă ca o veche ruină care cade cărămidă cu cărămidă, bulgăre cu bulgăre, și care, ca să o facă să mai ție, zidarii proști o astupă din toate părțile, astu-fel în cât nici aerul se nu mai pôtă să străbată pînă într'atât în cât aerul nebușittu isbucnesce o dată și atunci întraga ruina se sfêrêmă, ca de nevoe cei interesați se fie siliți a ridica un nou edificiu, în toate regulile artei, în locul ruinei.

Constructorii noștri politici, ca cei din tota Europo, au vădit că lumina, progresul, libertatea se desvoltă și se consolida la popore prin libera cugetare, prin rațiune, prin discuțiuni cari formesa educațiunea politică a unui popor. Spre a consolida despotismul, cu toate prejudiciurile lui, ei au cătat să pue cătușe libertății de cugetare, de scrieri, de discuțiuni; ei au crezut că facu astu-fel atatu întunicu în cât națiunea nu va mai vedea rēul ce se produce, n'lu va mai putea judica și nu va mai putea condamna pe rēi făcători. Și rezultatele acestui sistem au fost fatale.

Reacțiunea a triumfat pretutindeni; dera ce triumfu?

Dacă am voi să facem bilanțul desastrelor noastre politice din anul 1874, etă ce vom găsi:

Reformarea codului penale, o ereză în contra științei dreptului, derisoria corecționalizare a unor crime și monstruoasă criminalizare a unor delictes, așa în cât și în un cast și în altul ministru, ori cine ar fi, care ar voi să ecercite o presiune ilicită și imorală asupra justiției, pôte totu deuna fi sigur de a reuși. Codul penal, transformatu așa precum a voit d-lu ministru, numai consistă nici în principiul justiției morale, care în știința dreptului este desimnatu ca sorginea justiției penale; nici în principiul interesului și ordinii sociale, care este desimnatu ca limită, ca frēu puse acestei justiții. Codul penale transformatu devine acum numai un instrumentu imoral de vendictă ministerială, de persecuțiun preventive în contradicțiune cu toate teoriile științei dreptului.

Ca să încunună această operă de înabușire, vine procedura codului penale care, pe lēngă alte monstruoșe erezii, admite și a restarea preventivă în materie de presă, adică erigie în dreptu arbitrarul ministerial de a pedepsi, prin unu judicatoru de instrucțiune docil, pe unu om în societate, prinvădul de libertatea sea, fără ca mai înteu să fi fostu judicat.

Reforma legelor județene și comunale, adică ridicarea realității unei representațiuni serioșă și eficacie a județelor și a comunelor în propriile lor interese, și lasarea unei umbre de consiliu a căror puteri și prerogative numai rēmân de cât iluzorii și derisorii. Ridicarea arbitrară a drepturilor imunităților comunale de care s'au bucurat în organizațiunea statului nostru abantiquo de la descălicătoare și care niment pēnă aci nu a cutezat a le atinge. Și rezultatul acestei legi nefaste a fostu că, în alegirile comunale, cu drepturile nesocotite care s'au datu proprietarilor, amintescu vechile prejudiciuri feudale și nu au nici chiar meritele de a fi conforme usurilor, tradițiunilor și moravurilor române, s'au petrecut scene atatu de ridicule în cât acei chiar cari le au votat în Cameră și în Senatu ridead ei înși cu hohottu de ne-

dominirile ivite la punerea legii în lucrare.

Am avut alegeți cu bête, cu ingerența administrațiunei, cu corupțiune, amenințări, falsificări de liste electorale, introducere cu diumul a alegătorilor de contra bandă, introduceri de bilete false în urnele electorale și președenți de biurouri pușcăriși, sēu bătēuși de meseriă. Resultatul acestor alegeți a fost căderea celor aleși, sēu mai bine celor numiți la tocmelă, în detrimentul intereselor și drepturilor țerei, docilitatea unor representațiuni naționale ticluite erū nu libera expresiune a alegătorilor, a da fără socotința bilur de îndemnități și a vota orbesce totu ce li se cerea bun sēu rēu; impozite covârșitoare, licențe ruinătoare, credite onerose care mărescu datoria flotantă fara a prevedea mișloce de plată; destrucțiunea garanțiilor și a instituțiunilor asicurate prin Constituțiune; violarea drepturilor și a libertăților publice; Constituțiunea devenită o literă mōrtă, o derisiune în mâinele acelor însărcinați cu respectarea și executarea ei; persecuțiunea și isbirile în toți omenii de bine, cari nu cugetă ca guvernul.

Am avut compromiter ea existenței noastre politice și naționale prin aceia ce vom numi o inutilă infructuoșă și nedibăcia săcăire Turciei care, în sfêșittu, revoltată de atatea sfruntări facișie, s'a pus pe tărēmulu arbitrarul și alu violenței la rēndul ei; a prinsu românii, i-a judecatu, i-a condamnatu și s'a crezut în putere de a executa sentințele lor, — violare a oricărui principiu de dreptu alu ginților, pe care guvernul nostru a suferit-o cu o umilire demnă de o mai rea sōrtă, fără să fi dobēditu nici o satisfacțiune legitimă pentru națiunea astu-fel ultragiată. Și în cele din urmă, până și acordarea cu firmanu, ca în timpul Domnilor Fanariote, a unei derisorii autorisări de a ncheia convențiun comerciale cu puterile, dreptu de care România s'a bucurat și pe care nu ni l'a contestat Pōrtă sub Domniile Regulamentare, cându nu ne bucuram de garanția celor șapte mari puteri ale Enropēi. Nouă umilire pe

care România a suferit-o, grația neprevederei și a imprudenței unui guvern pripittu; umilirii grave care pun în cestiune drepturile și imunitățile noastre naționale, care pun în riscu chiaru existența noastră politică și ne înapoiază la 1716, pe cându unu sfeticu de taină alu imperiului Otomanu era trimis Domn în țară.

Ca fericire a stării financiare, avem dările de sēmă ale D-lui Ministru de finance; în toate deficite, implinirea impozitelor cu gērbace, execuțiun de dorobanți, vēndarea averilor omenilor până și la cădarea dupe vatră în zilele de sērbători și fără nici una din formalitățile prevēdute de lege regulatū implinite. Datoria flotantă colosale, furturile în bonurile rurale, și în sfêșittu renta care nu este nici perpetuă nici amortizabilă, adică nici într'unu felu, și care se adogă la impozite onerose ce dobōră populațiunea. Și ca cununa operei, o nouă sleire a țerei, o nouă exploatare a românilor de către streini, o nonă germană cu cerire a țerei: ipotecarea căilor ferate, cu care s'au petrecut atētea coșcării, o nouă sarcină pe sermana țară, încovoiată sub povara sarcinilor cu care a gratulatu-o guvernul dīs alu ordinii, și care nu este în finanie ca în toate de cât unu guvern de desordine și de anarhiă.

În sfêșittu, ca stare socială, deplorabila stare de miserie și împilare a locuitorilor sateni, constatată de d-nii Alexandru Cătarigi și C. Racotă, doi deputați conservatori, ale căror discursuri dau o desmintire flagrantă respunsului la mesagiul tronului, și stabilescu că relele de care se vaită țera nu sunt precum le-a cualificat cu atata aroganță d-lu ministru Lahovary „jēliri perpetu ale opozițiunei”, nici dupe cum le-a numit d-lu primu ministru „generalități” în iscusința și cunoscința sea despre gramatică și adjectivi cualificativi.

Aceste, fără se mai vorbim de abuzuri, violenți și delapidări denunțate de diare, și fără se menționăm de abuzurile și ilegalitățile funcționarilor chiar la primăria Bucureștiului, descrise pe larg și notate una câte una cu amănuntul în mai multe numere ale Telegra-

phului, fără ca d-lu primar și consiliul comunal să se fi îngrijit nici chiar ca notabili contribuabili, să cheme ministerul public, să cerceteze, să urmărească să se disculpe pe acușai, și să ne spună dacă în adevăr acele abuzuri enorme și criminele s'au comis și s'au luat măsuri pentru îndreptarea lor s'au nu s'au comis.

Acestea constituie bilanțul politic, financiar și administrativ al anului 1874. În alte epoci de lealitate politică și administrativă, de respect al instituțiilor unui stat, de adevărată libertate onestă și de un adevărat spirit de conservare, ar fi fost de ajuns un singur fapt ca să facă să cadă un guvern. Astăzi un guvernamental imi dăcea.

— Noi batem pe alegători la spete materialmente și moralmente; ei votează ca oile cum vom noi; guvernul e tare și mare, și cum voiesc așa face. Și așa este, când un guvern n'are îngrijire de voința și opinia publică și când nu' pasă de reprobarea generală.

Fi-vorți alegători mai geloși de drepturile lor, mai prudenți, mai serioși, mai energici în 1875? Este tot ce putem să le urăm pentru binele public și fericirea țerei; căci, în adevăr, în 1874 au dormit români, și de un somn letargic, ucideător.

Decă vom lua starea socială, vedem totu atatu de tristă.

Intr-o zi numeram persoanele în doliu ce am întâlnit pe străde, și am constatat 7 din 10; moru instituțiile, moru și persoanele; doliu în politică, doliu și în familie.

Doliu și în petreceri! Decăderea teatrului național, deminarea caracterului său românesc și original, destremarea lui prin traducțiuni rele, de rău gust, necioplite, în o limbă pocită, care numai românească nu este, de către societari puși în capul acestor scole de moravuri și de litere, ca s'o distrugă!

Sterilitate absolută în conservatoru, care n'a produs nici un artist, nici măcar un diletant, nici chiar un esecuant perfect.

Sterilitate în litere, în poezie, în știință și în arte. Toți și totu cei vechi!

Odata erau în Bucuresci serate musicale, serate de lecturi, serate de conversații; autorii producători, literile se mbogățeau.

Acum numai se vede nimic. Amortire în politică, amortire în totu.

Acesta este bilanțul anului 1874.

Ce ne va aduce ore 1875? Se așteptăm, însă deșteptăm și pregătim.

Domnul Pantazi Ghica a scris special o an-tonetă spre a se juca de artistul Ionescu și a se publica în *Telegraphul*.

D. Ionescu a jucat-o; noi ne facem plăcerea a o da ați cititorilor noștri, sicuri fiind că voru găsi într'însa un moment de mulțumire, vădându cum se satiră viciurile și trădarea de patriă.

Din cauza spaciului și din cauză că poștea nu ne-a adus *Convorbirele* ce i s'a dat de autor, cea ce a făcut pe autor să ni le aducă eris singur, nu putem să le publicăm ați. Le amânăm deru pentru numărul viitor, recomandându-le cititorilor noștri pentru frumusețea și spiritul ce conțin.

EVENTIMENTELE din SPANIA.

Mai multe diare străine, vorbindu despre evenimentele din Spania, relatează că Barcelona s'ar fi revoltat la noutatea că don Alphonso s'a proclamat de rege al Spaniei. Ca să dăm o justă relație despre primirea ce Barcelona a făcutu proclamării lui don Alphonso, traducem următoarea corespondință, adresată la 31 decembrie din Barcelona către ziarul *Republica francesă*:

Adevărul spunându, frumoșe cadourile ne rezervă în fie care unu oficeri superiori ai armatei spaniole. La 3 Ianuarie 1874, generalele Pavia, căpitanul-general al Madridului, mătura Adunarea și ne dădu un cabinetu care trebuia să scape patria. În Ianuarie însă trecuse și politeja păru puțin ca întârziată. Mai respectuos pentru tradiții, generalele Martinez Campos, cu o necomparabilă oportunitate, oferă țerei sece unu *pronunciamento* în favoarea principelui Alphonso. Cadoulu său este datat de la 29 decembrie. Ca corecție, densusul înțrece pe alu generalului Pavia.

Cunoșceți pe Martinez Campos. Este acelu general care, comandându acum două-deci de luni provincia Gerona, reclamă cu energie de la puterea executivă restabilirea ordonanțelor militare. Elu găsea că, din cauza doctrinelor subversive, soldații tindu prea multu a se libera de dogma supunerii pasive, că densusul nu se pleacă în destul la ordinele șefilor lor care trebuiau armați cu puteri absolute. Martinez Campos ca căpitan-general al Cataloniei a ținutu la Barcelona o purtare foarte rebelă față cu guvernul și în urmă a fostu numitu comandant în armata de Nord, scăpându astu-felt justiției și ordonanțelor ale căroru asprimi le ceruse densusul cu atata ardore contra soldaților. Eacă omul. Eacă generalele care, răspundendu la manifestul fiului Isabelei, a intrat în Valencia în capul trupelor săle proclamându pe don Alphonso.

Cându facțiunea cantonalistă (intransigenti) se sculară la Cartagena și se încercau să se întindă în totu sudul Spaniei, în anul trecut, amu auțitu chiaru eu densusul pe generalele dicensu:

— Acești omeni facu trebuirile capliștilor. Ei sunt carliști deghisai.

Ce ar trebui să se credă astăzi despre Martinez-Campos, care revoltă trupele săle la strigătul de: *Trăiască don Alphonso alu XII!* în momentul chiaru cându capul puterii executive încerca unu atacu supremu contra insurgenților din Nord?

În momentul în care vă scriu aceste linii, emoțiunea este prea mare în orașu. *Rambla* care este forul politice în Catalonia, și încă unu magnificu *fofom*, este cu totu plinu de lume. Tote arterele cele mari sunt asemenea pline de mulțimea îngrijată. Se povestesc evenimentele din Valencia, și fie care trage consecințe, care, naturalmente, se modifică dupe părerea fie căruia.

La 28 s'era, Martinez Campos, care de mai multe zile era în expediție în provincia Valencia, reintră, dupe câtu se pa-

re, în orașu unde a conferit cu mai multe persoane influente. Acestea tote s'a făcutu cu celu mai mare *incognito*. În aceiași nopte, generalele plecă la Sagonta unde se aflau adunate brigadele Daban și Guardia. Acolo, în unire cu acești doi locoteninți, densusul se prezentă înaintea trupelor; apoi ținendu-le unu discursu, făcu pe acești omeni neconșcienși să strige: «Trăiască don Alphonso XII!» Dupe împlinirea acestui act, Martinez-Campos a telegrafiatu miniștrilor de interne și de resbelu că armata centrului a aclamatu monarchia constituțională a Burbonilor și că în numele ordinii publice, a ideilor conservatore și a concordiei, densusul invită pe guvernul a nu l combate și a se uni cu elu. Generalele Jovellar, care se află la Castellon de la Plana, ca comandant supremu alu armatei din Centru, se pronunță într'adevăr în același moment în favoarea principelui Asturielor. În fine generalele Macias, care luase la Chiva comanda divisiunii a doua, și brigada Arnaiz aderară la această mișcare.

În s'era de 29, aceste forțe reunite s'asiră la Cuarte, subtu comanda lui Martinez Campos și p'etruseră în Valencia a cărei garnisonă puțină numeroasă fu surprinsă.

Astu-felt suntu sgomotele care circula aci ați-dimință, cându o proclamațiune a guvernatorului civile a venit să ne dea câte-va amănunte. Trupele care au p'etrunsu în Valencia nu sunt numeroșe și guvernul care este foarte ascultat în tote provinciile nu ar întârzi să pedepsescă pe culpabili și a înabuși această culpabilă insurecțiune.

Guvernatoarele civile care este unu militar, Brigadierul Cagnas, îndemna pe populațiune să se unescă cu autoritățile. «Această restaurațiune este imposibilă, dice densusul, și tote partidele care au făcutu revoluțiunea din Septembrie (alungarea Isabelei) se vor uni pentru a respinge pericolul comun.»

Independencia, foia locală castelarietă, adresedă o proclamație poporului subtu titlul: *Nuestro Deber*, «Datoria noastră.»

«O rebeliune criminală, dice densusa, a venit să turbure reconcilierea partidelor revoluționare. Unire! Concordia! «Aceia eari au făcutu împreună revoluțiunea din Septembrie, aceia care au gonit din Spania infama dinastia a Burbonilor să se unescă pentru a îndeplini încă o dată opera din 1868.

«Să nu mai fă discuțiuni, certu; Restauratiunea a ridicat drapelul său călcându în picioare ordonanțele și disciplina militară; să ne facem datoria noastră; să nu avem de câtu unu standard; toți împreună să strigăm: *Jos Burbonii! Trăiască Libertatea! Trăiască Republica!*»

Mai multe comisuni eșite de la Cercul republicanu din strada del Asalto, de la Cercul constituționalu din strada del Regamir, de la Societatea democratică «Libertatea», și căști-va radicali, au vizitat pe autorități, care le-au primitu cu afecțiune și le-au mulțumit de concursul lor.

Către șesse ore grupele deveniră mai numeroșe în strade și pe piețele publice. Se dice că restauratiunea la Madrid este înu faptu împlinitu.

Municipio (Consiliul municipalu) și *deputacion provincial* (Consiliul generalu, județianu) s'au reunit în sesiune extraordinară, cu scopu de a oferi concursul lor guvernului (republicanu). - Ce e mai straniu este că aceste două adunări au fostu numite de Martinez Campos.

Către nouă ore Barcelona a citit cu înmormurire componerea noului Cabinetu care a fostu așiatu pe tote colțurile cetății.

Lopez Dominguez a demisionat. Brigadierul Pinto înlocuesce pe învingătorul de la Cartagena, care s'a retras în

contul său ca unu erou anticu, în compania unchiului său Serrano, ex-capul puterii executive, și a v'elului său Bedoya, ex-ministrul de resbelu.

Dupe cum se vede din această corespondență, Barcelona nu camu se unescă cu noua stare de lucruri, și mai multe diare franceses credu că multu mai bine ar face junele usurpatore de a nu trece prin Barcelona dupe cum se desesedă din acestu orașu, cu data de 5 Ianuarie, că Alphonso este acceptat acolo la 8 Ianuarie.

A V A R I Ţ I U N E A

Avariția este una din cele mai teribile bole de care suferă cumplitu mare parte din membrii avuți ai societăților de ați; o dată spiritul omului isbitu de această pasiune sdrobotore, o dată avariția infiltrată în inima sea, omul nu mai vede nimic înainte și numai cugetă la nimic altu de câtu a și acumula averi enorme, a strânge capitale unele peste altele pentru satisfacerea unor trebuințe ce voru apare în nise timpuri, ce de siguru nici o dată nu voru veni.

— Pentru avarul ce posedă sume colosale, numai esistă familia, ru mai esistă amici; toți sunt alungați din naintea sea, de tēmă că și voru răpi averile de care nu se îndură a dispune, sece că și vor reclama sume pentru a nu i le mai inapoia.

Avarul își concentrează totă activitatea, delulu, admirațiunea, asupra unu singuru obiectu din care elu face idealul său sublimu, țință unică și supremă care lu pôte apropia de creatoru, a și mări firul vieții, a lu face în fine fericit; acestu obiectu prețiosu, acestu finit al dorințelor avarului, este *aurulu*, care ori câtu s'ar înmulți în palatele săle, totuși nu și va fi suficientu, de și nu va usa pôte nici o dată de elu.

Bolnavulu de avariția, ori câtu de avutu aru fi, muncesce mai multu de câtu ori care; se abține de a și satisface cele mai mari și absolute necesități ale vieții, fuge de societate ce și pare că lu spoliază, trăsce retrasu, suferind cele mai însemnate privațiuni, se abține de ori ce cheltuală pentru unicul scopu de a se înavuți, de a strânge comori pe care pôte le va lasa în mâinile unor fiu său rude ce le voru risipi în modu iraționalu ca și acela care le a acumulat.

Tote cugetările avarului, tote mișcările și tendințele acestei ființe brute ce se asemănă multu cu animalele inferioare nu sunt de câtu a aduna *auru*, *averi*; în somnulu său, totu deuna întreruptu de visiuni fantastice, pare continuu că se vede atacat de furu, de violatori ai comorilor săle, care sunt vieta, idolulu la care se închină cu celu mai mare respectu și venerațiune. Elu se descéptă adesea speriatu din somnulu turburatu de violatori imaginari și fictivi ai *vietei săle*, alergă în modu

